

AZ MTA ERDÉSZETI TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG HÍRLEVELE

2024. július 18.

Tisztelt Köztestületi Tag!

Ezúton szeretnénk mindenkit tájékoztatni, hogy 2024. június 21-én az MTA Erdészeti Tudományos Bizottságának ülésére került sor Sopronban. Az alábbiakban közzétesszük az ülés emlékeztetőjét:

EMLÉKEZTETŐ

MTA Erdészeti Tudományos Bizottsági Ülés

Időpont: 2024. június 21. (péntek) 10:00

Helyszín: Sopron, SOE Erdőmérnöki Kar tanácsterme (A-épület)

Jelenlévők: Bartha Dénes, Bejó László, Csóka György, Faragó Sándor, Heil Bálint, Hirka Anikó, Hofmann Tamás, Lakatos Ferenc, Mátyás Csaba, Náhlik András (online), Németh Róbert, Rédei Károly, Tolvaj László

Napirendi pontok:

1. Tájékoztató „A bükk és a bükkösök Magyarországon” c. monográfia szerkesztési munkálatainak állásáról

Bartha D.: A kiadvány szerkesztési munkálatai folynak, az anyag túlnyomó része lektorálás alatt, ill. lektorálás utáni állapotban van. A könyvbemutatóval egybekötött konferencia időpontja: november 19., kedd, 10-14 óra között kerül megrendezésre az Agrárminisztérium nagytermében, mivel az Akadémia épülete felújítás alatt áll.

Mátyás Cs.: Az alaptudományi részek szerkesztője, ez a rész az egész könyv kb. 25%-át teszi ki. Az anyagok kb. 50%-a már lektorált, a többi anyag még javítás alatt van. A kereszthivatkozások ellenőrzése még hátravan, ez a szerkesztők feladata. A szerkezet nem változott már. A záró fejezetet Borovics Attila írja majd.

Csóka Gy.: Jól áll ez a rész, többségében már lektorált anyagok vannak. Hiányzó alfejezet még van, sok még a tennivaló. Szükség van az egységes arculat kialakítására. Az összterjedelem mintegy 25%-át képezi ez a rész.

Bartha D.: A lektorok egy része késik, 1 fejezet (bükk posztglaciális vándorlás) még hiányzik. Az utolsó határidő június 30. A technikai szerkesztés tervezett legkésőbbi ideje szeptember eleje. A könyv nyomtatási költségeit az ERTI finanszírozza, a könyvnek mindenképpen meg kell jelennie ebben az évben.

2. Az MTA doktora cím megszerzésének bizottsági elvárásai

Bartha D.: Az MTA elfogadta június 12-én az MTA doktora cím megszerzésének elvárásait, az alapmutatók elvárásai erősen szigorodtak, kb. háromszorosára emelkedtek (hivatkozások, cikkek). A bizottsági kiegészítés, ajánlás éppen ezért nem szigorúbb. A bizottság a magyar nyelv, a magyar szaknyelv irányába fordult, szorgalmazta a magyar nyelvű cikkek megjelenését. Bizonyos kiváltási lehetőségek bekerültek az ajánlásba. Csóka György doktori cím fokozatszerzése folyamatban van.

Csóka Gy.: Az MTMT ellenőrzés hosszas, még folyamatban van. Az új rendszerben talán egyszerűbb lesz az ellenőrzés, ha csak a WoS és Scopus adatait veszik majd figyelembe.

Bartha D.: Az új elvárások felkerülnek az MTA honlapjára. Az új rendszer, szabályozás 2025. január 1-től lép életbe.

Rédei K.: Saját doktori cselekményére utalva említette, hogy igen hosszas volt a procedúra, közel két évet (2003-2005) vett igénybe. Véleménye szerint a jövőben legyen nagyobb az innováció jelentősége.

Bartha D.: Az új szabályzás szerint a doktori cselekménynek 1 éven belül le kell zajlania.

Tolvaj L.: Az előírások szerint magyar nyelvű tudományos cikket kell írni, miközben nincs ilyen (faiparral foglalkozó) tudományos lap.

Csóka Gy.: Az Erdészettudományi Közlemények várja a faiparral foglalkozó tudományos cikkeket is, mivel egyébként is kevés cikkkel jelentkeznek a kutatók. A doktori (PhD) előírásokba bele kellene venni, hogy kötelezően írni kelljen az Acta Silvatica-ba és az Erdészettudományi Közleményekbe egy-egy cikket.

Mátyás Cs.: A külföldön megjelent cikkeket, némi átdolgozás után, itthon is meg kellene jelentetni.

3. A magyar szaknyelv ápolásának kérdésköre

Bartha D.: A magyar szaknyelv ápolásának történetéről szólt. Megemlítette többek között Széchenyit, az Erdészeti műszótárat, annak megújítási kísérletét, az 1964-ben megjelent erdészeti, vadászati, faipari lexikont, melynek megújításán az ETB is dolgozott. Jövőre 200 éves az Akadémia, előtérbe került ismét a magyar nyelv kérdésköre. Az Akadémián többek között egy ad hoc bizottság alakult, ennek tagja Faragó Sándor is.

Faragó S.: A bizottság neve: Magyar nyelv a tudományban elnöki bizottság. Minden osztályról delegáltak tagokat. Eddig 2 online összejövetel volt. Kezdeményezés indult arra vonatkozóan, hogy a tudományos bizottságok gyűjtsék össze azokat a folyóiratokat, ahol a magyar nyelv ápolása, a magyar nyelvű publikálás lehetősége adott. Ehhez alapot jelenthetnek az osztálylistás lapok. Ez a munka most folyik. Megjegyzendő, hogy az új követelményrendszer a folyamat ellen hat. Vadászati lexikonok léteznek, az alapok megvannak, emellett faipari lexikon is létezik. Egységes irányelv egyelőre még nem áll rendelkezésre.

Bartha D.: A magyar erdészeti, vadászati, faipari szaknyelv ápolása a bizottság feladata. Az utóbbi időben ez a szaknyelv kicsit sorvad, átalakul. A cél, hogy jelenjen meg egy szótár-lexikon hibrid, a címszavak angol és német nyelven is, először digitális formában, az egyetem honlapján. Szükség lenne először szakterületenként egy 10 alapvető kifejezésből álló „magra”, ami alapul szolgálna a bővítéshez.

Heil B.: Az eddigi szakszótárakból kellene kiindulni.

Csóka Gy.: Szerinte is az eddigi anyagok (angol-magyar, magyar-angol erdészeti, vadászati és faipari műszaki szótár) esetleges újranyomása, bővítése lenne célszerű.

Bartha D.: Nemcsak angol nyelvű erdészeti szakszótár létezik, hanem német nyelvű is. Ha digitálisan készen van, akkor a WIKIPEDIA-ra is be kellene csatornázni a legfontosabb, legnépszerűbb szakkifejezéseket. Mindhárom albizottság ténykedhet, sőt a köztisztületi tagokat, egyéb szakembereket is mozgósítani kellene.

Faragó S.: Fontos az ellenőrzés is, és legyen nyilvános!

Bartha D.: Az elsődleges feladat a rendszer felépítése. A kifejezések mellett pluszként szerepelhetnének fajok, ill. személyek is ebben az anyagban.

Bartha D.: Ellenőrzésre egy szűkebb testületet kell felkérni.

Faragó S.: A határterületek kérdése is fontos.

Bartha D.: Olyan bizottság is kellene („vének tanácsa”), akit fel kellene kérni a kifejezések ellenőrzésére, kritizálására. Ezután kerülhetnének fel az anyagok digitális formában webes felületekre. Ezt követően lehetne könyv alakban is megjelentetni.

Csóka Gy.: A jelentőségéről és aktualitásáról nem kell vitatkozni, kellene egy informatikai platform.

Bartha D.: Az egyetemi Digitális átállás program segíthetne esetleg a háttérmunkában.

Faragó S.: Van ilyen szakemberünk (Ambrus Attila - könyvtár), aki alkalmas lenne a segítségnyújtásra. Csinálni kellene egy itiner-t, valahogyan el kellene indulni.

Bartha D.: Először a megjelent 3 tudománytörténeti kötet alapján definiálni kellene tudományterületenként az első 10 legfontosabb kifejezést.

Faragó S.: Szükség lenne egy mintaszócikkre, ami alapján az érintettek elkezdhetnék a munkát. Fontos a terjedelem és az illusztráció kérdése is.

Rédei K.: Egy összefoglaló munkára lenne szükség (szótár és lexikon egyben), de emellett a már meglévő Csóka Péter féle szótárt is meg lehet újítani.

Bartha D.: Elkészíti a mintaszócikket. Alakulna egy szűkebb ad hoc bizottság is.

4. „A faanyagtudományok története Magyarországon” c. kötet bemutatása

Németh R.: Elkészült a könyv, de limitált példányszámban jelent meg nyomtatásban, a Faipari Mérnöki Kar 50 példányban nyomtatta ki. A kiadványt az előzőekhez hasonlóan az Egyetemi kiadó jelentette meg. A továbbiakban N. R. ismertette a könyv legfőbb jellemzőit, többek között a fejezetcímeket és a szerzőket.

Bartha D.: Az Akadémiai Könyvtárnak kellene küldeni egy példányt, emellett könyvbemutató is kellene, kb. októberben.

Németh R.: Molnár Sándor idén lenne 80 éves, ehhez kötve lenne egy faanyagtudományi emlékkonferencia, melynek keretében könyvbemutató is lenne, kb. októberben.

5. A novemberi Magyar Tudomány Ünnepe keretében szervezendő bizottsági rendezvény előkészületei

Bartha D.: A korábban már említett konferencián 5-6 előadás lenne, valamint egy könyvbemutató. Az Agrárminisztérium nagyterme az adott időpontra lefoglalásra került. Zambó Péter remélhetően köszöntőt mond vagy a zárszó az övé. A rendezvény tervezetét hamarosan le kell adni.

6. Az albizottságok tájékoztatója az eddig végzett munkáról, a közeljövő feladatairól

Erdészettudományi Albizottság:

Bidló András kimentését kérte az ülés alól egyéb elfoglaltsága miatt. Írásos összefoglaló ismertetésére került sor: Az Albizottság ülésére június 24-én délután kerül sor, melynek témája a hazai erdőrezervátumok kutatáshelyzete és jövője. A témakörben több előadásra is sor kerül majd (Horváth Ferenc, Bidló András, Bartha Dénes, Illés Gábor, Standovár Tibor, Csókáné Szabados Ildikó).

Faanyagtudományi Albizottság

Bejő L.: A következő héten lesz az alakuló ülés. Célkitűzés többek között a köztisztületi tagok bevonása az albizottság munkájába. Rendezvényre ősszel vagy még később kerülne sor, ami a VEAB Erdészeti Bizottság Faanyagtudományi Munkabizottságával és a Természetes Polimerek Munkabizottsággal közösen kerülne megrendezésre. Tolvaj László könyve a közelmúltban jelent meg, aminek egy könyvbemutatót is terveznek, a következő Hardwood konferencia keretein belül.

Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Albizottság:

Náhlík A.: Közös rendezvény lesz a VEAB Környezettudományi Szakbizottságával ŰVeszprémben, melynek témája az állatvilág antropogén hatásai lennének. Összesen 8 előadás lesz, melynek keretében több előadást az Erdészeti Tudományos Bizottság tagjai tartanak: Heltai Miklós, Winkler Dániel, Szanyi Tamás, Náhlík András. További 4 előadást a Veszprémi Akadémiai Bizottság tagjai tartanak majd. A konferencia október első hetében lesz megtartva.

7. Egyebek

Bartha D.: Az ETB egy egyszerű honlappal kíván megjelenni az Egyetem honlapján belül, amelyen többek között elérhetőek lennének a bizottság támogatásával eddig megjelent könyvek, ill. a hírlevelek is hozzáférhetővé válnának mindenki számára.

Hirka A.: A honlappal kapcsolatban megtörtént a kapcsolatfelvétel az egyetem informatikai szakemberével, akinek kérésére elküldtünk egy rövid anyagot arra vonatkozóan, hogy mik az elképzeléseink.

Bartha D.: A díjazásokkal kapcsolatban elmondta, hogy Nagy László megkapta a bizottsági felterjesztést követően a „Zöld toll” díjat. Fűhrer Ernő felterjesztésével kapcsolatban nem érkezett tájékoztatás, visszajelzés.

A következő ülés várható időpontja: 2024. szeptembere

Lejegyezte: Hirka Anikó

ETB titkár

Bartha Dénes
MTA ETB elnök

Hirka Anikó
MTA ETB titkár